

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedés
Küldendők az előfizetési listákra és hirdetések.
Feliratainak száma 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 8 kor
Fél évre . . . . . 4 kor
Negyed évre . . . . . 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyitlittér pótlósa 50 fillér.

Felolvasó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

A sportkörök feladata.

Eddig csak az egyes egyesületek vezetői csoportok le az iskolai sportköröket természetesen a tornatanárokat, kik semmihez sem értenek, csak a német dríllhez. A szabadtéri sportok művelői, igen okosan, elgondolnak tartják az iskolai falak közé szorított sportolást, csak azon jajgatnak, hogy az atletika fejlettség azokban

Gróf Zichy János féremagyarázhatatlan rendelete azonban meglette a kellő hatást az egyes iskolákban, hol e rendeletek érvényt szereznek s mi hiszünk, üdvös voltát, nemcsak az iskola, de maga a sporttársadalom is megérzi mihamar.

A szülők lassankint belátják, hogy gyermekeik testi ápolása igen fontos, azért fiaikat szívesen küldik a fiúk egyleteibe. E köröknek, ha kitűzött céljuk felé haladnak, nagy jövőjük van. Az egyes tanári karok azon tagjai is, kik a fiúk előmenetelét féltik e sportegyletektől, kik a sportolásnak, ha nem is kimondott ellenségei, de nem is barátai, kik minden iskolai hanyagságot újabban a sport rovására irnak, belátják majd, hogy tévedtek.

Ha a sportkörök vezető tanárai óvatossá s főleg a jobb tanulókat gyűjtik egybe, mihamar meggyőzik az ilyen sport albarátait arról, hogy igenis ezen köröknek nevelőhatásuk van s ezen intézmény hivatott eladni, erőt adni ahhoz a nagy szellemi mun-

kához, mely a tanulók vállaira nehezedik nap-nap után.

A szellemi s testi nevelés egyaránt fontos; mindkettőnek célja az embert tökéletesebbé tenni. Ez lebegtél kiváló miniszterünk szemei előtt, midőn e körök alakítását elrendelte. Az egyik beszédjében e körök célját is, azt mondhatnók, megjelölte, amikor a szabadtéri sportok előnyét fejtegette. Bizonyára már akkor gondolt ez alkotására, melyet utódja is helyesrűk tart, hisz legutóbb a kereskedelmi iskolákra is kötelezővé tette a sportkörök alakítását.

Kétségtelen, e körök vezetőire nagy feladat vár, melyért háttára nem számíthatnak, az igaz; de nemzetevelő feladatot végznek, ami nekik meggyűvására lesz s sáfarkodásuk kell, hogy jövőjüket is előbbre vigye. E feladatukat csak akkor teljesítik a rendelet intenciójának megfelelőleg, ha azokban inkább az egyéni munkát s a sport iránti ambícióit felkeltik a gyermekekben.

Mutassák meg, hogy a játékoknak barátai, győzzék meg a vezető férfiakat a hozzáértésről. Ügyeljenek arra, hogy az újuság rugja azt a labdát, de magában, sem másokban kárt ne tegyen. Üzessék az atletika különféle ágait, de mértékkel. Vívók formájára fektessék a fősúlyt, még a nemes egy-másközi vetélkedésnél is. Főelvöket, melyek eddig is hangoztattak, a test harmonikus képzését, ha valaha, úgy most vihetik keresztül. Erre mindig ügyeljenek s a higienikus szempontból oly fontos úszásról sem feled-

kezzenek meg. Amit legerősebb kellett volna mondanom, a mi őseinktől ránk maradt magyar játékaikat elevenítsük fel újra a kisebbek között, ami jó előiskolája lesz a már nagyon elharapódzott football- s mondhatni füleslabda-játéknak is.

Fiúk, ti pedig igazi szorgalommal tanuljátok meg a rátkok kirótt leckét s mutassátok meg, ha játszani akartok, ha a sportot igazán szereltek, hogy a sport nem von el benneteket a tanulástól, hanem inkább testben s lélekben egyaránt megerősít.

Szülők! Ne aggódjatok fiaitok jövője miatt!

Itt a tanév vége! Ilyenkor sok szülő aggódva néz a jövőbe. Mi lesz a fiával ha megbukik s hová fordul, ha sikerül az érettségi? A tapasztalat szerint rengeteg sok maturáns hosszú küzdelmének a vége egy dijnoki, vagy irnoki állás. Szóval nyomorog egész életén keresztül.

Ezen nyomorúságos élet helyett sokkal szebb s biztosabb életet képes biztosítani önmagának egy iparos; ha csak egy kis szikra lörekvés őt sarkalja. Az élet is azt mutatja, hogy amíg ezer és ezer iparos jó módban él, amíg azok egyrésze többszörös háziúr, addig az irodákban görnyedő, jobb jövőt várt irnokok, legfeljebb többszörös váltótulajdonosok.

Az iparos pálya az, amelyen boldogulni lehet!

Boldogulni lehet pedig azért, mert azon

Hét szerető.

Írta: Szekula Jenő.

Kisérletesen zúgott, suhogott a szél a beparolt mezők felett. A vándor bábsütőlegény feltúrta rókaprémés bekecsét s búsan baktatott előre.
— Csak idején elérnék Czoborszentmihályra!
— süttögte kábultan maga elé — Még megfagyok ezen az elátkozott pusztán!

Késő ősz volt már s a csupasz jegenyefákon dörgő varjak tollászódottak. A nádas felett hadalva vadludak kerengtek. Enekel, zúgott a nádas a vak emésztő szélben, mintha láthatatlan boszorkányhad vágatott volna rajta keresztül. A bábsütő megállott.

— Csak ne találkozok kóbor kunokkal, vad pesenyékkel! — Kérdésre hányak!
Emberi laknak sehol semmi nyoma. Csak a magányos jegenyefák bámészkodtak le rá kísértes hangtalanságban, mint megannyi elátkozott varázsló.

— Talán boldog vagyok — mondotta a bábsütő — hogy erre a hosszú útra indultam. Csak ne csengne a fülembe folyton ez az elátkozott harangszó.

Nem harangoztak sehol. Csak felizgatott képzelte játszott vele. A bábsütő magányos tájakra gondolt, ahol méces piszlakol a homályban s ahol földlel, estebédél kínálnak. Sehol semmi világosság. Csak a szél sikoltozott szünet nélkül s csak a láthatatlan harangok zúgása zokogott egyre a fülebe. Egy pillanatra megállott, hogy a szél el ne kapja a süvegét. Félholtra váltan, kábító szívódobogással törtetett előre.

— Nini egy magányos kastély! — kiáltott fel jében.

Megdörgölte a szemét. Nem tévedett. A tisztás szélén fehér kastély világott. Minden ablakában gyertya fényelt.

— Talán adnak itt fődelet — mormogta a bábsütő s arra vette az útját.

Kibujt a hold a kísérteties felhőrojtok mögül. A bábsütő a kastélyhoz ért. A láthatatlan harangok szava még egyre a fülehen csengett. A lába gyökeret vert a rémületől.

A kerítés szélén hét karó meredt az égnek. Hét lator volt a karókra huzva. Fölöttük fekete madarak szárdostak kísértő károgyással.

— Minden jó lélek dicsérei az urat! — kiáltott fel a mézesbábos jüden. — Kik ezek itt heten a karókon? Mily elátkozott helyre kerültem?

Semmi válasz. Csak a szél zokogott kísértesen s csak a madarak károgtak. A hold bevilágította a kinszenvedésre kárhözottattak arcát. Egyik-másikban még volt némi élet. A vonásaik eltorzultak a végső viaskodásban.

A lepénysütő tovább akart rohanni. De nem volt ereje. A lába gyökeret vert a rémületől. S ebben a pillanatban egy szívélyes hang csendült fel:

— Kerüljön beljebb jó ember. Szívesen látjuk éjszakára.

A mézesbábos felriadt. Egy kulcsárformájú asszonyt pillantott meg.

— No ne keresse magát — biztatta a kulcsárasszony. — Jöjjön. A kastély úrnője szívesen látja vacsorára.

A bábsütő támoelvoya engedelmesskedett.
— Ki eme kastély úrnője? — kérdezte fogvacogva.

A kulcsár nő nevetett.

— Báró Vaszakai Kardos Ilona. No jöjjön. Szívesen látjuk itt náiumk.

A kapu becsapódott a mézesbábos mögött. Kábultan követte a kulcsár nőt. Fegyveres hajduk világították be előtte az utat a fehérre meszelt lépcsőkön.

A bábsütő megdörgölte a szemét.
— Hol vagyok? — süttögte a jüden.

Betuszokolták egy terembe. Kábultan nézett szét. Fehérre terített asztal fogadta, gazdagon megterítve fácánna, madársülttel, ropogósra sült piros malaccal, velencei üvegekben csillogó arany-sárga borral. A terítők vépiros rózsák illatoztak. A szoba tündéri fényben úszott. A csillárban huszonegy szál gyertya világított.

— Ez álom — mormogta a bábsütő szédelegve s belevette magát egyik karosszékrebe.

Magára maradt egy pillanatra. De az ajtó felpattant hirtelen. Gyönyörű magasnövesű asszony jött a terembe, tengerzöldszínű selyem pongyolában. A bárónő volt. A bábsütő azt hitte, hogy valami tündérrálynővel került össze. Ily szép asszonyt még soha életében nem látott. Csak a mesékben hallott róla.

A bárónő megtöltött egy csillogó poharat szikrára lángoló borral.

— No vacsorázzunk! — kiáltott fel megédesítve rózsásba játszó ajkától az aranypiros nedűvel. — Özevgy vagyok s oly unalmas magamban élni az estebéden.

Megrázta a csengettyűt. Selyemruhás apródek jöttek be. Ezüstedényben párolgó, illatos tyuklevest hoztak be.

(Folytatása köv.)

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rákóczi-utca híza broj 18. poleg Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu od najbolše vrsti

vapna.

Koji treba za zidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz najfalesu cenu. Koji treba cieli vagon dobi vapno čisto fal. Tržim takaj razciepana suha bukova drva na vagu.

600 11-*

Alsódomborun egy jó forgulmu

Kovácsműhely

**a hozzávaló szer-
számmal együtt
azonnal bérbeadó.**

**Bővebbet megtudhatni KOVÁCS
ISTVÁN cipész-mesternél Alsódom-
borun.**

626 1-1

BADACSONYI BOROK!

Saját termésű jóminőségű
borok

HEGEDŰS A. ELEK

10ld. és szőlő birtokosnái.
Levélbeli megkeresések:
ZALACSAANYBA, Zalamegye
küldendők.

117 2-

Olcsó birtok!

Szlavoniában **Daruvár** mellett a vasuti állomástól 2 km., egy 350 holdas birtok instruktíóval **eladó**. A birtok árának csak a negyed része szükséges az átvételhez, a többi tetszés szerinti időre annuitásos törlesztéssel. Nagyobb parcellákban is eladó.

Bővebbet **WIRTH BÉLA** tanítónál **Supljalpa**, posta Končanica.

691 1-1

Progress

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico
vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papirkereskedésében Csáktornyan

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomdájában Csáktornyan.

Kiváló új fajborok!

Meghívás.

Ó borok nagy válaeztékban!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek Borértékesítő Részvénytársasága

Elnök: Nagyméltóságú Dr. KÁLLAY ZOLTÁN v. b. t. t., Hevesvárm. főispánja.

Igazgatóság székhelye: **GYÖNGYÖS**, (Fő-tér, Lubyház, Új bankpalota.)

Postafiók 1. sz. — Telefon 99. sz. — Sürgőnycim: Visontamátra.

Ó 1908—1911. évfáratu és új fajborok.
Pecsenye, csemege, számorodni és aszu-borok.

Hazánk legnagyobbtermő hegyoltvány szőlőtelepei:
Béültett terület 540 hold. Evi termés 12,000 Hltr.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árban, idejekorán való biztosítása céljából.

Borfajok: Mézes, Ezerjó, Rizling, furmint (Som), Hárslevelű, Muskát-Otonell, Chasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdi, Mustos, Madelaine, Kadarha, Otello, Oportó, Burgundi, Kabernet.

600 1-10

Zala-, Vas- és Somogy megyei képviselet:

POLGÁR DÁVID ÉS TÁRSA urak, Budapest, VII., Frangepán-u. 12.

Jutányos áron eladunk 1200 hektoliter

urасági bort,

melyek az alább termelők pincéiben fekszenek s ott előzetes értesülésünk mellett mindenkor megtekinthetők. Korosmárosoknak kívánatra kölcsönhordók.

500 hl. I. és A. Rauer, Belece vasúti állomás	Bedekovčina
250 hl. Ferd. Stadović, Sv. Ilja	Var. Toplice
300 hl. Gróf Schimesing, Sektin	Var. Toplice
200 hl. Gróf Erdődy, Novimarf.	

**ALEX BREYER I SINOV I
KRIŽEVCI.**

600 1-4

Poleg jeftino ceno prodamo 1200 hektoliter

Vlastelínsko-víno

koje pri sledećim sgotovitelji ležii u pivnici i tamoz naše doglasivanje uvijek se može pogledati. Krčmarin na želju posudbalagvi.

500 hl. I. I. A. Rauer, Belece željeznička staciona	Bedekovčina
250 hl. Ferd. Stadović, Sv. Ilja	Var. Toplice
300 hl. Gróf Schimesing, Sektin	Var. Toplice
200 hl. Gróf Erdődy, Novimarf	

**ALEX BREYER I SINOV I
KRIŽEVCI.**

SCHMIDT EDE * ZONGORATERME * CSÁKTORNYA

Ajánlja elsőrendű minőségű zongoráit és harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . .	500 kor.-tól feljebb
harmoniumok	150 " "
czimbalom . . .	100 " "

Alábbi világhírű cégek raktára:

Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivanek Dörr, Mannberg, Kotykiewicz Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl

Igen olcsó átjátszott hangszerek folyton kaphatók
: : régiéket átcsereél ujra : :
részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

85/1913. úgyszám.

Árverési hirdetés.

Alulirt kir. közjegyző ezennel közhírré teszi, hogy Mayer Jakab kereskedő muraszterdahelyi lakos által Skazedonig Ferenc gegenthali (Steierország) lakosnak eladott, de ez által át nem vett 2400 darab lécz- 200 K értékben Muraszterdahelyen, eladó faraktárában 1913. évi május hó 26-ik napján d. n. 2 órákor megtartandó nyilvános árverésen az 1875. évi XXXVII. tezik 351. §-a alapján készpénztizetés ellenében a legtöbbet ígérőnek eladatni fog.

Csáktornyan. 1913. évi május 17.

Dr. Jsoó Victor s. k.
kir. közjegyző.

624 1-1

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedés
Küldendők az előfizetési díjtervek és hirdetések

feletlen szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor
Fél évre . . . . . 4 kor
Negyed évre . . . . . 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitlárért petitsora 50 fillér.

MURAKÖZ

Felelős szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

A sportkörök feladata.

Eddig csak az egyes egyesületek vezetői csepegték le az iskolai sportköröket természetesen a tornatanárokkal, kik semmihez sem értenek, csak a német drillhez. A szabadtéri sportok művelői, igen okosan, eligendőnek tartják az iskolai falak közé szorított sportolást, csak azon jaigatnak, hogy az atletika fejlesztések azokban

Gróf Zichy János féremagyarázhatatlan rendelete azonban megtette a kellő hatást az egyes iskolákban, hol e rendeletek érvényt szereznek s mi hisszük, üdvös voltát, nemcsak az iskola, de maga a sporttársadalom is megérzi mihamar.

A szülők lassankint belátják, hogy gyermekeik testi ápolása igen fontos, azért fiaikat szívesen küldik a fiúk egyleteibe. E köröknek, ha kifűzött céljuk felé haladnak, nagy jövőjük van. Az egyes tanári karok azon tagjai is, kik a fiúk előmenetelét féltik e sportegyletektől, kik a sportolásnak, ha nem is kimondott ellenségei, de nem is barátai, kik minden iskolai hanyagságot újabbban a sport rovására irnak, belátják majd, hogy tévedtek.

Ha a sportkörök vezető tanárai óvatossá s főleg a jobb tanulókat gyűjtik egybe, mihamar meggyőzők az ilyen sport albarátait arról, hogy igenis ezen köröknek nevelőhatásuk van s ezen intézmény hivatott eladni, erőt adni ahhoz a nagy szellemi mun-

kához, mely a tanulók vállaira nehezedik nap-nap után.

A szellemi s testi nevelés egyaránt fontos; mindkettőnek célja az embert tökéletesebbé tenni. Ez lebegett kiváló miniszterünk szemei előtt, midőn e körök alakítását elrendelte. Az egyik beszédjében e körök célját is, azt mondhatnók, megjelölte, amikor a szabadtéri sportok előnyét fejtegette. Bizonyára már akkor gondolt ez alkotására, melyet utódja is helyesrűk tart, hisz legutóbb a kereskedelmi iskolákra is kötelezővé tette a sportkörök alakítását.

Kétségtelen, e körök vezetőire nagy feladat vár, melyért hátrára nem számíthatnak, az igaz; de nemzetevelő feladatot végeznek, ami nekik meggyűvására lesz s sáfarkodásuk kell, hogy jövőjüket is előbbre vigye. E feladatukat csak akkor teljesítik a rendelet intenciójának megfelelőleg, ha azokban inkább az egyéni munkát s a sport iránti ambíciót felkeltik a gyermekekben.

Mutassák meg, hogy a játékoknak barátai, győzzék meg a vezető férfiakat a hozzáértésről. Ügyeljenek arra, hogy az ifjúság rugja azt a labdát, de magában, sem másokban kárt ne tegyen. Üzessék az atletika különféle ágait, de mértékkel. Vívók tornájára fektessék a fősúlyt, még a nemes egy-másközi vetélkedésnél is. Főelvéket, melyek eddig is hangoztattak, a test harmonikus képzését, ha valaha, úgy most vihették keresztül. Erre mindig ügyeljenek s a hygienikus szempontból oly fontos úzásról sem feled-

kezzenek meg. Amit legelől kellett volna mondanom, a mi őseinktől ránk maradt magyar játékaikat elevenítsük fel újra a kisebbek között, ami jó előiskolája lesz a már nagyon elharapódzott football- s mondhatni fűleslabdajátéknak is.

Fiúk, ti pedig igazi szorgalommal tanuljátok meg a rátkok kirótt leckét s mutassátok meg, ha játszani akartok, ha a sportot igazán szereltek, hogy a sport nem von el benneteket a tanulástól, hanem inkább testben s lélekben egyaránt megerősít.

Szülők! Ne aggódjatok fiaitok jövője miatt!

Itt a tanév vége! Ilyenkor sok szülő aggódva néz a jövőbe. Mi lesz a fiával ha megbukik s hová fordul, ha sikerül az érettségi? A tapasztalat szerint rengeteg sok maturáns hosszú küzdelmének a vége egy dijnoki, vagy irnoki állás. Szóval nyomorog egész életén keresztül.

Ezen nyomorúságos élet helyett sokkal szebb s biztosabb életet képes biztosítani önmagának egy iparos, ha csak egy kis szikra lörekvés őt sarkalja. Az élet is azt mutatja, hogy amíg ezer és ezer iparos jó módban él, amíg azok egyrésze többszörös háziúr, addig az irodákban görnyedő, jobb jövőt várt irnokok, legfeljebb többszörös váltótulajdonosok.

Az iparos pálya az, amelyen boldogulni lehet!

Boldogulni lehet pedig azért, mert azon

Hét szerető.

Ita: Szekula Jenő.

Kísértetiesen zúgott, suhogott a szél a lefagyott mezők felett. A vándor bábsütőlegény feltárta rókaprémés bekecsét s búsan baktatott előre. — Csak idején elérnék Czoborszentmihályra! — suttogta kábultan maga elé — Még megfagyok ezen az elátkozott pusztán!

Késő ős volt már s a csupasz jegenyefákon didergő varjak tollászodtak. A nádas felett határozatlan vadulak kerengtek. Énekelt, zúgott a nádas a vak, emésztő szélben, mintha láthatatlan beszorkányhad vágatott volna rajta keresztül. A bábsütő megállott.

— Csak ne találkozok kőbor kunokkal, vad pesenyékkel! — Kordétre hányanak!

Emberi lakknak sehol semmi nyoma. Csak a magányos jegenyefák bámészkodtak le rá kísérteties hangtalanúságban, mint megannyi elátkozott varázsló.

— Talán boldog vagyok — mondotta a bábsütő — hogy erre a hosszú útra indultam. Csak ne csengne a fülembé folyton ez az elátkozott harangszó.

Nem harangoztak sehol. Csak felizgatott képzeltet játszott vele. A bábsütő magányos tanácsokra gondolt, ahol mécses pislákol a homályban s ahol fődéllel, estebédél kínálnak. Sehol semmi világosság. Csak a szél sikoltozott szünet nélkül s csak a láthatatlan harangok zúgása zokogott egyre a fülebe. Egy pillanatra megállott, hogy a szél el ne kapja a süvegét. Félholtra váltan, kábító szívódbogással törtétt előre.

— Nini egy magános kastély! — kiáltott fel gélten.

Megdörgölte a szemét. Nem tévedett. A tisztás szélén fehér kastély világott. Minden ablakában gyertya fényelt.

— Talán adnak itt födelet — mormogta a bábsütő s arra vette az útját.

Kibújt a hold a kísérteties felhőrojtok mögül. A bábsütő a kastélyhoz ért. A láthatatlan harangok szava még egyre a füleben csengett. A lába gyökeret vert a rémületől.

A kerítés szélén hét karó meredt az égnek. Hét lator volt a karókra huzva. Fölöttük fekete madarak szárdostak kísértő károgyással.

— Minden jó lélek dicsérei az ura! — kiáltott fel a mézesbábos újden. — Kik ezek itt heten a karókon? Mily elátkozott helyre kerültem?

Semmi válasz. Csak a szél zokogott kísértetiesen s csak a madarak károgtak. A hold bevilágította a kinszenvedésre kárhözhatottak arcát. Egyik-másikban még volt némi élet. A vonásaik eltorzultak a végső viaskodásban.

A lepénysütő tovább akart rohanni. De nem volt ereje. A lába gyökeret vert a rémületől. S ebben a pillanatban egy szivélyes hang csendült fel: — Kerüljön beljebb jó ember. Szívesen látjuk éjszakára.

A mézesbábos felriadt. Egy kulcsárformájú asszonyt pillantott meg.

— No ne keresse magát — biztatta a kulcsárasszony. — Jöjjön. A kastély úrnője szívesen látja vacsorára.

A bábsütő támoelvogva engedelmeskedett. — Ki eme kastély úrnője? — kérdezte fogvacogva.

A kulcsárnő nevetett.

— Báró Vaszkai Kardos Ilona. No jöjjön. Szívesen látjuk itt náunk.

A kapu becsapódott a mézesbábos mögött. Kábultan követte a kulcsárnőt. Fegyveres hajduk világították be előtte az útát a fehér, meszelt lépcsőkön.

A bábsütő megdörgölte a szemét. — Hol vagyok? — suttogta ijedten.

Betűszkolták egy terembe. Kábultan nézett szét. Fehérre terített asztal fogadta, gazdagon megterítve fécánnal, madársülttel, ropogósra sült piros malaccal, velencei üvegekben csillogó arany-sárga borral. A terítők vérsíró rózsák illatoztak. A szoba tündéri fényben úszott. A csillárban huszonegy szál gyertya világított.

— Ez álom — mormogta a bábsütő szédelegve s belevetette magát egyik karosszékebe.

Magára maradt egy pillanatra. De az ajtó fel pattant hirtelen. Gyönyörű magasnövesű asszony jött a terembe, tengerzöldszínű selyem pongyolában. A bárónő volt a bábsütő azt hitte, hogy valami tündérrájkirálynővel került össze. Ily szép asszonyt még soha életében nem látott. Csak a mesékben hallott róla.

A bárónő megtöltött egy csillogó poharat szikrára lángoló borral.

— No vacsorázzunk! — kiáltott reá megédesítve rózsásba játszó ajkát az aranyipros nedűvel. — Őzveggy vagyok s oly unalmas magamban űlni az estebéden.

Megrázta a csengettyűt. Selyemruhás apródek jöttek be. Ezüstedényben párolgó, illatos tyuklevest hozták be.

(Folytatása köv.)

iparos, aki mesterségét igazán érti és törekvő, nemcsak bizonyos vagyont, hanem kellő tekintélyt is biztosít magának.

Az ipartörténet számos oly esetet ismer, hogy szegény kisiparos kiskerető vállalata idővel gyárrá fejlődött s a szegény igények között élő kisiparos dedunokái milliók urai lettek.

Eddig a jobb családok fiaiknak iparos pályára való adásától rettentően, de jogosan idegenkedtek, mert az eddigi tanoncnevelés nem volt korszerű s mert a szülők annak a lehetőségnek voltak kitéve, hogy jól nevelt fiaik nemcsak rossz társaságba kerülve elromlanak, hanem a mester és a segítők által a mesterségben való kiképzéstől viszsztatva, különféle más munkára lesznek felhasználva.

Ez az állapot Hieronim volt kereskedelemügyi miniszter egyik rendeletével változást szenvedett, amennyiben értesítette az illetékes köröket, hogy a jövő iparos nemzedék szempontjából igen fontosnak tartja a tanoncotthonok létesítését s az ez irányú törekvéseket anyagilag is hajlandó támogatni. E rendelet több tanoncotthon létesítését eredményezte, melyek feladata a szülőket fiaik iparospályára választásánál tanácsal ellátni, a tanoncokat internátusi kezelésben jó és gondos ellátásban, humánus elbánásban és szakszerű nevelésben részesíteni.

Ezzel pedig elesik az az aggodalom, mely sok művelt szülőt az iparos pályától elriasztott.

Ilyen tanoncotthon Iglón is létesült, mely eltekintve attól, hogy az ország legelőszegesebb s legtisztább városainak egyike, azért is érdemel különös figyelmet, mert a helyi viszonyok folytán a tanoncok a német nyelvet is elsajátíthatják annyira, hogy a tanonció lejárta után szakismereteiket e nyelven is gyarapíthatják.

A tanoncotthon gondnoksága a tanonció alatt a tanoncokat a műhelyekben is rendszeresen látogatja és mesterségükben való előhaladásukat ellenőrzi, a tanonció lejárta után pedig kiváló műhelyekben való elhelyezésükről gondoskodik.

Összefoglalva a mondottakat, a tanoncotthonban a tanonc lakást, ellátást, mosást s gondos nevelést nyer s e tekintetben a leg gondosabb szülői házat is helyettesíti. A tanonc a műhelyben csak az előre megállapított munkaidő alatt van, a nap többi részét az otthonban tölti.

A tanoncotthon f. évi szeptember 1-én megnyílik.

A szülők helyesen cselekszenek, ha fiaik részére az otthonban mielőbb helyet biztosítanak s ez okból a részletes felvilágosítást tartalmazó értesítőt kéri.

Az otthonba iglói mesterek részére felveendő tanoncok lesznek elhelyezve. E mesterek kiváló szakemberek, hol a tanoncok igen jó képzést nyernek s humánus elbánásban részesülnek.

Mindenre kiható felvilágosítást készséggel nyújt.

Az iglói Általános Ipartestület Elnöksége.

K Ü L Ö N F E L É K.

Tanfelügyelő látogatása. Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő f. hó 19. és 20. n. Kotorban, Muravidén és Alsódomborban látogatást tett. Az új kir. tanfelügyelő látogatása említett községek iskolaügyeivel kap-

csolatos. A látogatásnak különösen Alsódomborúra vonatkozólag van nagyobb jelentősége, melynek iskoláját államosítani fogják.

Athelevezés. Az igazságügyi miniszter dr. Bakos Géza csáktornyai kir. járásbíró, saját kérelmére, a kalocsai kir. törvényszékhez helyezte át törvényszéki bírói minőségben.

Máv. iskolalátogató. A Máv. igazgatósága Haller Jenő eszéki máv. tanítót Eszékről Budapestre helyezte át központi szolgálatra s egyúttal a Máv. iskolának látogatásával megbízta.

Kinevezés. A földmívelésügyi m. kir. miniszter Lehoczky Zoltán tornaalfjai jár. m. kir. állatorvosi teendőkkel megbízott állatorvos-gyakornokot segélydíjas m. kir. állatorvos-gyakornokká kinevezte.

Halálozás. Súlyos csapás érte Csáktornya izraelita hitközségét folyó hó 22-én, amikor köztisztületben álló főrabijja, Schwarz Jakab, f. hó 22-én szemeit örökre lehunyta. Schwarz Jakab 51 éven át volt hiveinek igaz lelkipásztora, aki hiveinek tisztelete és szeretete mindenkor a legnagyobb mértékben és őszintén környezett. Beigazolást nyert ez legutóbb is, amikor 50 éves működése során, kitüntetéssel alkalmából, hivei mélyszégszeretete oly meghatározó tette a magasztos évfordulót. Azóta Schwarz Jakab főrabbi állandóan gyengékedett. Betegség nem bántotta, de ereje állandóan csökkenőben volt. Úgy, hogy beállott halála a végelgyenülésben lévő 78 éves főrabbi csendes elszunnyadása volt. A boldogultat hűséges nejein kívül nagyszámú családja siratja Schwarz Lajos dr. helybeli ügyvéd fejlethetetlen edesatyját gyászolja az elhunytban. Az izr. hitközség a következő gyászjelentésben vesz búcsút szeretett rabbijától: »A Csáktornyai Izr. Hitközség mély fájdalommal tudalja, hogy fejlethetetlen emlékü főtisztelendő Schwarz Jakab főrabbi úr, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, aki hiveinek tiszteletétől és szeretetétől környezve 51 éven át volt a hitközségnek igaz lelkipásztora, folyó hó 22-én élte 78-ik évében csendesen elhunyt. A drága halott hült teteme f. hó 25-én délután 2 órakor fog a helybeli sírkertben az anyaföldnek átadni. Csáktornya, 1913. évi május hó 23-án. Áldás és béke hamvaira!« A családi gyászt a következő jelentés köli: »Mély fájdalommal jelenlünk, hogy szeretett családfőnk Schwarz Jakab főrabbi f. hó 22-én, este 10 órakor, 78-ik életévében, boldog házasságának 53-ik, áldásos lelkipásztorkodásának 52-ik esztendejében elhunyt. Fejlethetetlen halottunk hült tetemét május 25-én, vasárnap délután 2 órakor fogjuk a helybeli izr. sírkertben elhantolni. Csáktornya, 1913. május 23-án. Áldott legyen emléke! Özv. Schwarz Jakabné szül. Freuder Rozália neje. Feigelstock Gyuláné szül. Schwarz Eugenia, Goldhammer Samu szül. Schwarz Nina, Wiener Márk dr.-né szül. Schwarz Cecilia, Schwarz Náthán, özv. Rosenberger Jánosné szül. Schwarz Laura, Schwarz Mór dr., Schwarz Adolf, Schwarz Izor, Schwarz Lajos dr., Schwarz Henrik gyermekei. Feigelstock Gyula, Goldhammer Samu, Wiener Márk dr. vejei. Schwarz Nátháné szül. Brann Margit, Schwarz Adolfiné szül. Fürst Irma menyei. Özv. Oesterreicher Henrikné szül. Schwarz Róza, Schwarz Mór testvérei. Freuder Mór sógora. Számos unoka.

Felsőbb lányiskola. Az államsegéllyel szervezendő egyesületi felsőbb lányiskolát szeptember elsejére megnyitják Nagykan-

zsán. A 24 ezer koronára rugó felszerelést már elküldték Nagykanizsára. A megnyitást elrendelő miniszteri leirat is nemskóra leérkezett. Az iskolának hatalmas könyvtára is lesz, melyet a Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Tanácsától kap a felsőbb lányiskola. Az iskola felállítására vonatkozó össze- leges intézkedések már megtették olyannyira, hogy az iskola megnyitását elrendelő miniszteri leirat megérkezése után az első közgyűlést is megtartják. Ugyanakkor fogják kibocsájtani az iskola tájékoztatóját is.

Athelevezés. A m. kir. igazságügyi-miniszter dr. Szűcs Jenő perlaki kir. járásbíró saját kérelmére törvényszéki bírói minőségben a pécsi kir. törvényszékhez helyezte át.

Házasság. Dr. Pichler Gyula perlaki ügyvéd eljegyezte özv. lovag Aulich Emilné leányát, Erzsit.

Egyházi kitüntetés. A király a valóságos közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Imrey Ferenc kisszabadkai alesperesi- plébánosnak a Boldogságos Szűzről nevezett gothói címzetes apátság adományozta.

A vasúti megálló ügye. Csáktornya város képviselőtestületének a vasúti megálló ügyében hozott határozata ellen a képviselőtestület kisebbsége tudvalevőleg felebbezéssel élt. A vármegye törvényhatósága azonban, e hó 13-án megtartott gyűlésén, a felebbezést elutasította; de tisztán formai okokból, mert a felebbezés nem a véghatározat ellen, hanem csupán a véleményező határozat ellen irányult, ami ellen pedig felebbezésnek nincs helye. Ezzel azonban nem véglegesen ültöttek el a felebbezést; mert a törvényhatóság az egész megállóügyet a közigazgatási bizottsághoz tette át, ahol azon alapon — hogy a városi képviselőtestület egy ízben már a tanítóképző-intézet melletti megálló mellett toglalt állást, mit a közigazgatási bizottság is jóváhagyott — fogják véglegesen elbírálni, a felebbezésben felhozottak alapján, a vasúti megálló-ügyét Csáktornyan.

Új polgári iskola. Hosszas vajadás után Muraszombat mégis kap polgári iskolát. A miniszteri rendelet értelmében az I. osztályt már az idén, szeptember elsején, állítják fel, de mert a költségvetésben ennek fenntartásáról gondoskodva nincs, szeptember 1-jétől december 31-ig az összes költségeket Muraszombatnak kell viselnie. A jövő polgári év elejétől a tanév végéig a község megfelelő államsegéllyel kap, míg a II. osztály szervezéséig az iskolának már teljesen állami jellege lesz. Az iskolában egyelőre két tauerő fog tanítani. Muraszombat képviselőtestülete a feltételeket örömmel vállalja.

A tanítók fizetésrendezéséről szóló törvény már szentesítve van s így végrehajtására a munkálatok a legserényebben folynak. A végrehajtás előkészítésével a kir. tanfelügyelőségek vannak megbízva, akik minden tanító javadalmazásáról külön ívet terjesztenek fel a miniszteriumba, ahol azokat revideálják. Ez a munka a központban hónapokig is eltart s éppen ezért a tanítók érdekében áll, hogy minden okmányja rendben legyen; különösen a javadalmazási jegyzőkönyvek, díjlevelek. Akinek hiányosak az okmányai, az ebben az évben aligha kaphatja meg magasabb illetményeit. Egyébként a kir. tanfelügyelőségek megadják mindenkinek a szükséges felvilágosítást.

Állandó mózi. Heinrich Miksa, Rákóczi-utcai állandó mozgó-színházában a múlt héten is fókéletesen produkált. Pathé világhírű filmjeivel aktuális felvételeket mutatott

be, melyek közül különösen a Romanoff-dinasztia 300 éves jubileumáról készült felvételek arattak nagy tetszést. Soron voltak a Móríc mint rendőrtanácsos és Max fél a víztől kacagáló humoreszkek, továbbá A grófnő és kocsis és a Szenvedélyes játékos dramolettel kész kivitelű képekkel. A hét slágerja Vissza Oroszországból c. dráma volt, mely gyönyörű képekben mutatta be a nagy Napoleont, amint oroszországi hadjárataival a maga kalasztrófáját előidézti. A mózi nagy látogatásnak örvend, amit teljes mértékben megérdemel.

— **urnapja.** A katolikus egyház egyik legmagasabb ünnepét, Úrnapját, múlt csütörtökön jelezte a naplá, de szokott fényéből a zord idő miatt mindent veszített. A körmenet teljesen elmaradt s csak a szent misék szertartásai jelezték a nagy napot. A hivatalos mise 8 órakor tartatott meg, melyen az iskolák, hatóságok képviselői is részt vettek. A nagy mise 9 órakor mondatott a nép számára, mely az eső dacára is színlükt megváltozta a templomot.

— **Esküvő.** Dr. Haksch Ferenc kir. járásbíró-sági jegyző holnap, hétfőn esküszik örök hűséget Morandini Annuska kisasszonynak, Morandini Román xeipei téglagyáros kedves leányának.

— **Kiküldetés.** A kereskedelmi miniszter dr. Csury Jenő miniszteri osztálytanácsost a kecskeméti és szabadkai kereskedelmi iskolák érettségi vizsgálatára miniszteri biztosul küldte ki.

— **Tánciskola.** A városunkban előnyösen ismert táncitanítónő Adorjánne Mayersberg Frida, értesíti a tánckedvelő ifjúságot, hogy az ősszel tanfolyamot tart. Az összes modern táncokat tanítani fogja.

— **Allami iskola Felsőpusztafán.** Az évek óta javuló felsőpusztafai iskola ügye végre dülőre kerül. A vallás- és közoktatásügyi miniszteről ugyanis 4670. sz. a vett rendelet értelmében az iskola szept. elsejére két tantervvel megnyitandó s amennyiben az új épületet arra felépíteni nem tudnák, bérhelyiségről kell a községnek gondoskodnia. Mialán azonban sem az egy-krre, sem a másikra kiállítás nincs, az iskola egyelőre mostani helyiségében, a tanítóképző-intézetben, marad mindaddig, míg külön épületet nem kap. De azért a tantervet, egyet okvetlenül, már most nevezik ki.

— **Ref. istentisztelet.** A helybeli reformátusok részére a polgári iskola helyiségében jun. 8-án istentisztelet tartatik. Ezzel kapcsolatosan a csáktornyai tanintézetek református tanulóinak vallástani vizsgálatát is tartja meg Kádár Lajos nagykanizsai ref. lelkész. Az istentisztelet és vizsgálat d. e. 9 órakor kezdődik.

— **A vármegye s a Zrinyi-szobor.** Zala vármegye törvényhatósága a Légradón felállítandó Zrinyi-szoborra 300 koronát szavazott meg.

— **Egy mérnök öngyilkossága.** Tragikus véget ért Muraszentmárján Dedinszky Tivadar mérnök, aki f. hó 19-én önkézével vetett véget életének. Dedinszky Tivadar Alsó-

muraközben végzett hatodmagával kataszteri földméréseket. Említtelt napon azonban nem ment ki terepfelvétele, hanem lakásán maradt, leveleket írt s pisztollyal végzett önmagával. A 23 éves fiatal Dedinszky Tivadart mindenki nagyon szerette, mert előkelő származásánál s jó modoránál fogva közkedveltségnek örvendett s így öngyilkossága igaz részvételt keltett. A fiatal mérnök az öngyilkosságot szerelmi bánatában követte el, mert menyasszonya, akinek hosszabb idő óta jegyese volt, a napokban — nem tudni miért — a jeggyűrűt visszaküldte. A túlélezény fiatalember menyasszonyának is írt levelet s mielőtt agyonlőtte magát, a visszaküldött jeggyűrűt szétzúzta. Dedinszky Tivadar holttestét családja Budapestre szállította, ahol a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

— **Autóverseny.** Már múlt számunkban megemlékeztünk a nagyarányú autóverseny-ről, melyet a Kir. Magyar Automobil Club május 25-től június 1-ig rendez. Megemlékeztünk azt is, hogy a verseny biztonságos lebonyolítása céljából a vármegye alispánja rendeletet bocsátott ki, hogy azok az útvonalak, melyeken az autók közlekednek, biztonságba helyeztessenek. Az első automobilosok az Automobil Club értesítése szerint május 30-án, körülbelül reggel fél 7 órakor érkeznek Vasard felől Csáktornyára és folytatják útjukat Muraszerdahelyen s Alsólendván át Szombathely felé. Az előjáráság intézkedése szerint tehát mondott napon Csáktornyán a Kossuth Lajos-utca s a Zrinyi-tér a rendes közlekedéstől elzártnak, azonkívül a keresztutcákhoz rendőrök állítatnak, akik az automobilistáknak a helyes irányt mutatják. Egyben a városi előjáráság kéri a háztulajdonosokat, hogy említtelt napon a megtervezett utcában és téren házaikat lobogózzák fel. Az eddigi adatok szerint 45 automobil vesz részt a turán.

— **Emlékkereszt a katonáknak.** A király mindazoknak a katonáknak, akik a mostani válságos időkben rendkívüli szolgálatot teljesítettek, emlékkeresztet fog adományozni, azonkívül a most eltöltött időt valamennyiöknek kétszeresen fogják beszámítani, mint az a háború idején szokásos. Hogy a katonákat mikor fogják hazaengedni, arról még nem ad jelentést a hadvezetőség.

— **A katonák aratási szabadságolása.** A honvédelmi miniszter rendeletet bocsátott ki, eszerint mindazon tényleges katonák szülei, vagy hozzátartozói, akik fiúkat a katonai aratási időre szabadsággal öhajtják, a katonai parancsnokságtól 3 hétre terjedő szabadságot kérhetnek. Minden katonának ebben a tárgyban a parancsnokságnál kell kihallgatásra jelentkeznie az aratási idő megkezdése előtt egy hónappal.

— **Pályázat internátusba való felvételre.** A Dmke, makói diákotthonába az 1913-14. iskolai évre 160 gimnáziumi, esetleg elemi iskolai tanuló vetetik fel. Az ellátási-díj havi 40. beiratási-, orvosi-, bűtorhasználati-díj évi 40 korona. A felvételt kérő helytelen folya-

modványok iskolai, születési és I. osztályú tanulóknál újraoltási bizonyítványal felszerelve 1913. év július 10-éig adandók be a Dmke, makói diákotthonának felügyelő bizottságánál. Részletes prospektussal kívánatra készséggel szolgál a diákotthon igazgatósága Makón.

— **Ingyenes balatoni kalauz.** A Balatoni Szövetségnek most jelent meg az ingyenes balatoni kalauza. A szép képekkel diszitelt kalauz a szövetség 60 ezer példányban nyomtatja és osztja szét. 10 filléres bélyegdíj mellett a csinos füzetet bárki megkaphatja a szövetség titkári hivatalánál Balatonfüreden.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Baumsteiger Margit, Kopácsi Teréz, Seruga Teréz, Grábir György, Németh István, Pintlacs Mária, Wechtersbach Béla, Meider Julia, Tkalcsec György, Horváth Angyalka, Zdravec Katalin, Róza Anna, Bencze István. Meghaltak: özv. Stolczer Györgyné (75 é), Istvánovics Anna (23 é), Németh István (6 n), Novák Katalin (74 é), Réning Konrad (6 é), Vargék István (45 é), Fezlin Franciska (3 é). Házasságot kötöttek: Huszár János és Horváth Eszter, Zsganc Imre és Horváth Ilona, Fekete Ferenc és Leich Emilia, Böhm Antal és Nottuy Vilma. Gáspár Ignác és Bozsics Stefánia, Huberth András és Schreiber O'ga.

— **Elsült pisztoly.** Major Viktor muraszerdahelyi asztalos panaszt tett, hogy a múlt hét egyik napján 13 éves Viktor nevű fiát, a 12 éves Völgyi János s a 14 éves Barbalics Mihály a mezőre kicsalták azon ürüggyel, hogy olt 6 mméteres kaliberű flóbert-pisztolyból madarakra lönek. A lövöldözés azonban balúl végződött, mert Völgyi János Major Viktort véletlenül meglötte s rajta hosszabb ideig tartó testi sértést követelt el. Mialán a tettes töredelmes vallomást tett, a csendőrség a kir. járásbíró-ság útján a nagykanizsai kir. ügyészséghez tette át a lövés ügyét.

— **A gözgépközlelők és kazánfűtlők legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban.** június 1-én deléltől 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendők. Deák-tér. 8.

I R O D A L O M.

— **A Vasárnapi Ujság** sok kiválóan érdekes képet közöl az újvidéki repülőnapról, a Szépművészeti Múzeum új szoborgyűjteményéről, a pesti vidéki versenyegylet lovasversenyéről, a Nemzeti Színháznak a párisi színházi kiállításra küldött diszleteiről (Ivánti Jenő cikkével), a naponta tartott főuri esküvőkről, a kutyakiállításról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Kvassay Ede regénye, Kanizsai Ferenc novellája, Könyves Tóth Kálmán verse, Schöpllin Aladár színházi cikke stb. Egyéb közlemények: Kereszty István cikke Wagner Richardról s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negydekre 5t korona, a Világkronika-val együtt hat korona. (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4.)

LIPIK ELSŐRANGÚ :: BIZTOSAN GYÓGYÍT: ALKALIKUS, SÓS, JÓDOS VIZEK.

(SZLAVONIA.)

RADIOAKTIV FORRÁSOK 64° C.

NYÁRI ÉS TÉLI KÚRA.

KIVÁNATRA PROSPEKTUS INGYEN

rheumat, ischiast, anyagcsere zavart, cukorbetegséget, alkati bajokat, gyermek-korokat, csonttöréseket és izzadmányokat. :::::

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju pošlati na ime urednika vu Csákturnya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna očna je:

Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdačelj i vlastnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Balkanski boj.

Od Balkana opet črni glasi zvoniju po zraku. Srbija, koje se tak strahovitno spravljala i srdila na monarchiju i nazadnje itak je morala vtihnuti, sad proti Bulgariji stěple sablju, da si barem tam volju sverši, ako je jedanput proti nam ni mogla si želju sveršiti. Dan na dan bolje zahtěvaju srbi od kormana, da naj odluču boja proti Bulgariji. Sad su se votu zaufali, da Bulgarija je vu boju vpešala i da bulgarska vojna je denes čuda vu hušji kondiciji, kak je srbska. Nadalje pak od grkov čekaju veliko pomoć, koji denes ravno tak se stěpleju proti Bulgariji, kak i srbi. Vu Bulgariji takodjer su pripravni, da proti bivšemuu savezu boja bude morali tirati i od toga se već tak spominaju, kak dabi stvar čistam se bila već dozorila. Nije ravno nemoguće, da segurna Srbija vu zadnji minuti opet bude retirirala, kak je to već višeput presiljena bila. Tam se samu tak dugo črtiju, doklam za istinu nije treba skazati što je kak premoćući. Kak mi poznamu Bulgariju, nebude se dala od srbov za nos voditi, neg či bude za istinu treba, bude je dobro napokala.

Vu Belgradu politikusi su čistam pripravni, da bulgarska vojska vu bližnjim vremenu vu Staro ili vu Novu Srbiju bude vdrla. Srbija je hitro bezecala bulgarsko granicu i skorom čela srbska vojska je već tam. Pet nove vojne sbore su složili. Srbija vu penezi oče Bulgariju splatiti i svun toga

Osveta crnogorska.

Pošto se baš sad toliko o crnogorskih junačtvih piše i pripovieda, to sam naumil, da mojim čitateljem jedno malo opišem značaj crnogorca, za da će znati skim ima posla, kad će o njemu gde što čitati.

Izvan krvene odmazde, koja u balkanskim državah u obće postoji za nanešenu uvriedu u obitelji, te koja se onde kakti zakonitom smatra, vršila se je kod crnogorčih još do najnovjega vriemena strahovita osveta, ako je uvreda bila nanešena ženskom spolu crnogore. Makar da crnogorci sa svojim ženami nepostupaju baš najfinije, ali strogo bdiju nad tim, da im žene nebudu vriedjane ili dapače obezčasćene, a još strožije kaštiguju onoga, koj bi se to podufal učiniti.

Crnogorac je u prijašnjih vriemenah puno trpel robljenjem turskih pašah. Oni su tolvajski napadali crnogorska pojedina sela, zarobljivali crnogorske liepe žene i dievojke te ih odvlekli u svoje hareme.

Ali ako su onda takovoga zavoditelja i oskrvnitelja crnogorci ulovili, onda je tu stala za njega jedina strašna kaštiga, da su mu živomu kožu iz tiela ogulili, a to su

bi šenkala one osemnajst milljun frankov, koje je Bulgariji posudila, samu naj ji ostavi on fatal zemlje, koj falat je Bulgarija od Stare Srbije od turčina zavzela. Opet Bulgarija niti čuti neče od toga, da bi s rukvun dala zavzeto mesto.

Sofije pišeju, da bulgarski korman strogo je zapovedal svoji vojsci, da niti za nikaj se naj ni podufaju takvo mesto sbantuvati gde su se grki već nastanili i mesto zavzeli. Po drugi strani pak su zapoved poslali bulgarskim generalom i zapovednikom, da grčke soldate nesmeju na bulgarski kraj pustiti i takva mēsta, koja su bulgarci posvojili, či bude sila i potrebno bude, s oružjem moraju zabraniti. Poleg toga oko Eluterie su se pograbili i takva bitka nastala med njimi, da je tristo grkov i sto bulgarcov doli opalo.

Vu Skutariju su malisori spodrlji telegrafstanje, poleg toga englezki admiral štatarijnu je odredil.

Taljanskoga »Čerlenoga Kriza« doktori i dvorjenice hitro su odputovali iz Montenegro. Već njim je življenje ni bilo segurno tam. Mirko herceg grobnjanski je zahtěval od doktorov, da odmah se naj vun pospraviju iz Montenegro. Medtem toga pred špitalom čeli čoport se je žisel črnogorcov i počeli su zijati: »Doli s taljani! Naj krepaju makaronci!« Svun toga pak su više doktorov i dvorjeničih netimurno sbili. Već su ni ufali vun na vulico zadnje dneve i žurno su morali skrivečki pobeći. Taljanski korman strogo istrogu zahtěva i krivce oče

obavili na njem članovi uvriedjene obitelji. Tako se je dogodilo sa Ismail pašom godine 1724, kojega je sultan poslal, da bosnu podjarmi, te koj je uzput, dok je svojom vojskom marširal jednu crnogorku od obitelji Pipari razbojnički zarobil i sobom odvlekel. Muži familije su obdržavali tolačku sednicu te su u njoj pašu, koj je i inače bil okrutne narave, obsudili na smrt. — Petnajst crnogorčah obkolili su nočju njegov šator, onde odmah na licu miesta su mu živomu oderali kožu iz tiela, a onda ga na četiri diela sasekli.

Ista sudbina je dostigla pašu od Škutar, Mustafa Agu, zapovednika onde ležećih janicarah, godine 1768. — Takodjer jednomu ruskomu oficiru, koj je godine 1792 nieku liepu mladu crnogorku zavel, bila je po njezinom mužu, živomu koža iz tiela ogulena.

Posljednji krat se je ta osveta godine 1856 ovršila, a ciela stvar, kad bi ju na dugo hotel pripoviedati, izgledala bi kak jedan pravi roman ili barem zanimiva pripoviest.

U ono vrieme je u Belgradu živel nieki bogati ruski trgovac imenom Nikola Andrejevič Sakarov, u liepoj i baš razkošno uredjenoj kući, nedaleko od kneževskog konaka. On je imal dva sina, koji su kakti oficiri u ruskoj vojsci služili, stariji, Nikola je bil

kaštiguvali, takodjer i Mirko hercega. Medjunarodni zakon brani vu boju doktore i sanotërce, ove nišci nesme bantuvati.

Vu Londonu delegatuši se jako čudijo, da se Srbija nemore s dobra naravnati s Bulgariom i da je Grčki orsag zavezal se Srbijom proti Bulgariji. Delegatuši tak veliju, da Srbija itak nebude postajališće dobila na morju, jerbo Austria-Magjarska to ni dopusti. Vu najbolšim položaju Srbija samu zahasnovati dobi jedno Irgosko postajališće na morju i to samu tak, ako s velikim stroškom željeznicu napravi do morja.

Med Oršovom i med Verciorova je jeden mali otok na Duni s imenom Ada-Kaleh. Ovaj otok do vezda je još pod Turski orsag spadal s imenom. Pred tridesetemi lětni su naši soldačko stražo postavili na otoko i od onoga vremena stanovnici nisu nikam plaćali šlibro, niti pak nikomu su ni soldate dali, čistam su slobodni bili. Sad da se je europanski Turski orsag raztepel, da nebi srbi zavzeli otoka, poslan je bil Medve Zoltan kraššosörénjvarmegjinski főišpan sa nekoji žandari, da vu ime Magjarskoga orsaga otoka okupira. Turski činovnik na otoku protestiral je proti tomu, ali stēm si je već nikaj ni mogel pomoći. Otok je denes naš. Veliki je, stoosmedeset mekolih. Kak čujemo za jedno vrēme još njim ostaviju njihovu slobošćinu i šlibro niti sad nebudeju plaćali, ali dečke njim budo zeli za soldate. Na otoku svun naših soldatov sami mohamedani živiju, koji sadom tergujeju.

Predstojnik Ada-Kaleh otoka, gde niti

kapetan u konjaničtvu, a mladji, Pavel, nadporučnikom kod dragonerah. Ova dva su imala dopust, pak su došla u pohode si roditeljem u Belgrad, gde su se sa crnogorskim boljarom Milanom Dukovićem spoznali.

Taj isti boljar Duković je imal osam sinovah i jednu vrlo liepu kćer, koji svi zajedno su na njegovem imanju u Boroslajovi stanovali. On je pozval ova dva officira, da ga posiete na njegovom imanju, a oni su taj poziv tim radje prihvatili, jer su saznali, da je došla k svojemu vujcu Dukoviću u pohode njegova liepa niećakinja i da se sada onde nahadja. To je bila liepa sanjarija za ta dva mladića, kad su si predstavili zabavu sa tako liepimi dievojkam, kakove su bile Dukovićeve kćerka i niećakinja. Oni su im udvarali, dakako na najfiniji način, a to se je neizkusnem dievojkam dopalo, jer se officirsko udvaranje dievojkam u obće dopada. I tako je jednim i drugim vrieme na najugodniji način prohadjalo.

Dukovićevim sinom je na jedan krat na pamet došlo, da svoje goste nenadano, ali ugodno iznenade, te su potiho medjusobno zaključili, jednog dana upriličiti lov na medvede, na koj se je već u pol noći imalo ustati, dakako officiri za tu tajnu nisu znali. Odredjene noći na jedan krat nastane

jednoga kršćenika nega, ovak povêda kak se aneksia pripetila:

Dvanajstoga popoldan ob pol tretji vuri dojde na otok fôispan, ališpan, politični sudac, jeden žandariski oberleitnant, Hossu Justin Adakaleh otoka mjestni zapovednik, dva varmegjinski notariuši i fôispanov tajnik. Taki su mi prečitali magjarskoga kormana zapoved, da su presiljeni otoka odmah k Magjarski zemlji priklopiti. Vu zapisniku je stalo, da Turski orsag sgrabil je europansko imanje počemsi od Enos-Midia linije, daklem i Adakaleh otoka, pokehdob pak Austria-Magjarska već trideset lét se nastanila na otoku i tam stražu derži, došlo je vrême, da i po političnim putu za svoje zeme predi, kak bi što drugi ruku del nanjega. Gospoda, koju sem već i predi poznal izvanredno udvorno su bili prama meni. Od ove čitave stvari zapisnika su gori zeli i svi su ga podpisali. Meni su takodjer ponudili da naj podpišem, ali ja sem ni štel i protestiral sem proti ovomu činu. Kad su zapisnikom gotovi bili, svi su se k večerji spravili, ja pak sem prêk Oršove vu Budapešt i odonut vu Beč odputoval. Hilmi baša ravno se k večerji spravljaj, kad sem se mu prijavil. Odmah me je predse pustil i kad sem mu povedal, da po kakvim putu sem došel, na glas je zakričal:

— Kaj još čeka nas? Na falacke nas rezčehaju! Pak još k tomu i Magjarski orsag! Zatem smu skupnoga telegrama poslali vu Konstantinopolj, ja pak sem zapoved dobil, da odmah nazat na otok idem i naj tam počekam zapoved, kak se moram sponašati. Ako nam Austria-Magjarska nebude ostavila naše stare pravice, svi šeststo, kaj nas ga na otoku, opet nazat odidemu vu Tursku i naj otok, gde smu šeststo lét vu miru živeli, prazen ostane.

Negda je na otoku festung bil, ali sad je porušen. Od naše strani pustili njim budu njihove negdašnje pravice, jerbo nečuju, da otok prazen ostane. Nikaj drugo nebudo zahtêvali od njih, neg koji budu za tê kraj soldaciju budu morali služiti. Za vezda su nikaj još drugu njim ni odredili, neg jeden doktor sve je včêpil tak, kak i nas čêpiju.

halabuka u gradu, da se valja spremiti u lov; ali kad su bratja, ništa zla nesluteci, prodrla u officirske sobe, da je probude za lov, našli su obojicu u naručaju, jednoga u sestre, a drugoga u niećakinje. Tu su sad bile dvie obezčascene dievojke, a krivci u rukah. Što sada?

Obiteljska siednica se odmah sakupi, a ova četvorica kakti krivci se pred skupčinu na odgovornost potegnu, oba officira natražke svezanimi rukami, kak pravi zločinci, a obe dievojke debelim pokrivalom po obrazu, koje je dipiralo do zemlje. Officiri su se očitovali, da oni tu falingu hoću popraviti, te su odmah snubočili svaki svoju, za zakonitu ženu. Da pako bude ženitva pravomoćna, morali bi oditi domov i zatražili od svojih roditeljah dozvolu, a za to bi njim bilo potrebno vrijeme od šest tjednih, kada bi se onda povratili i zadanu rieč izkupili.

Stari boljar njim poslie kratkog promišljanja veli:

»Anda, idite putem, kojega ste sad naznačili, ali vrijeme vam dajemo samo tri tjedna; ako se za dvadeset dni nepovratite i sa obezčascenimi dievojkami nevienčate, izvršili ćemo nad vami našu odsudu!»

Oba brata zajašu svoje konje i odjašu

Svoju zastavu svaki tjeden jedenput slobodno deneju na minaret, na tursko cirkuvo.

— Mikloš grčki princ i Putnik srbski general su soldacki dogovor napravili med sobom, poleg ovoga dogovora Srbija je dužna podpirati Grčki orsag, ako bi Bulgaria ruko štela deti na Saloniki. Grčki orsag pak je dužen s oružjem napomoćiti, ako Bulgarski orsag ni odпусти Srbiji od Vlaradar rieke na dêsno stran celo imanje. Južno-Macedoniu pak razdeliju med Srbijom i med Grčkom. Ako Bulgaria k tomu ni prevoli s oružjem budu ju presilili.

Sofie pišuju majuša 20 ga, da med Bulgarijom i med Srbijom bratinstvo dan na dan se bolje raztêple. Kakvo nakanenje ima Bulgaria, to je jeden minister bulgarski ovak razložil: Zahtêvamu da člani saveza balkanskoga skime predi podpišuju mira bez svake štricinge. Ako pak to nebudu napravili, posilii budemo Europu, naj nam dopusti, da mi sami se naravnomo s turčinom i sami mir napravimo. Mi na svaki način potrebuemo od saveza, da podpišuju kontrakta, kojega smu med sobom pred bojom napravili. Da bi se to duže zastavljalo, to nebudemo terpeli niti pak dopustili. Itak tak mislimo zato, da se to sve zmira more napraviti.

Skutaria pišuju, da je tam mir. Bećir general v petek je odišel s montenegrovci. Koji su još tam ostali, nesmeju s vun officirov oružje nositi. Montenegrovci su Tarabosa, Bodicu i Bardnjalo spraznili, štuke su na splavi vozili vu Rieku. Ov tjeden budu dopustili, da petjezer albancov dojde vu varas na Tedeum. Medjunarodni soldati mrtve pospravljaju, koji još na stotine ležuju sveposud po bregov. Betežnike poiščuju i siliju je, da vu špital idu. Vu varasu crne koze su dobili nekoji, takodjer i montenegrovci su stêm betegom odišli dimo. Iz Malissije popi na konji su dojahali k nadbiškupu vu Skutari i zrekli su, da nebudu se dali, da bi Montenegro vladala nad njimi.

S Kattaro je takov glas došel, da su montenegrovci vu mrežu dobili jedno patrolo od Austrie-Magjarske soldacije. Patrolo je jeden leitnant vodil. Još nije znati, kak se to pripetilo. Lehko da su našu zablodili

u Belgrad. Ali kad su jednom doma bili, onda već toj celoj stvari nisu nikakovo znamenovanje podavali te nisu niti za vriedno našli o tom svojimi roditelji se razgovarati. Njihovi prijatelji međjutim, skojimi su se o toj stvari spominjali, te im svoje galantne doživljaje sa timi dvijimi dievojkami pripoviedali, uzeli su te njihove doživljaje vrlo ozbiljno, a ne za šalu, kak su to officiri prikazivali, te su im savietovali čim prije u Rusiju u njihove garnizone odputovati, a nečekati, dok njim dopust izide, ali opomene nisu nikaj koristile, jer su officiri to sve za šalu držali, pak su se stoprv na koncu svojega dopusta kanili na put u svoju službu odpraviti.

Ali eto na jedan krat se tu postave stari boljar Duković sa svojimi šest sinovi u kući Sakarova, te prije nego su se ukučani od svog osupnenja znašli, bili su oba brata officiri napadnuti, svezani i na vani čekajuće konje dignuti.

»Vi vašu rieč niste držali, ali mi ćemo našu držati!« — veli stari boljar, kad je zajahal svoga konja. Golimi jataganii i nabitemi puškami i pistolami oboružani išli su sada kroz belgradske ulice, gde je sve u tvrdom snu ležalo, pošto je bila noćna doba.

i tak su prêk meje došli. Istrogu su podigli i žuriju se, da skim predi naše odslobodiju.

I. Nikola, kralj i gospodar Crne gore.

Njegvo veličanstvo I. Nikola kralj i gospodar Crne gore, kak se službeno da imenuvati stari, sêri i lukav Nikita, ni samu poleg stališa i imêtkâ je prvi clovek vu Montenegro, neg kak i najspametneši crnogorac. Vu sponašaju bolje sglêdi vun kak kakov mesarski detiç ili pak, kak jeden dobro naphani birtaš, neg pak, kak jeden kralj. Visoki, debeli je i jako neospašen, noge tak debele ima, kak je prinâs celi clovek. Uvêk vu narodni opravi hodi, rubača vnogo rancov ima, široki i šarovit pojas ima, pruslek je cifrast, hlače su s velikom škurdom, čizme takodjer velike nosi i poleg ove nošnje je još opasneši. Glava mu je čistam plešiva, obraz barnasti. Vu pojasu, kak svaki crnogorac, veliko pistolu ima.

Nikitu domaci stanovnici ni zovuju za kralja, neg čistam po demokraciçnim za gospodara, za gospona. Vjutro okolo šeste vure ga moçi videti iz Grand Hotela, koj ravno naproti stoji kraljski palaçi. Kraljska palača na prvim stoku ima jeden tak veliki balkon, stresnicu, kak je jedna mala soba. Na serdini je okrugli stol, na stolu šibice, okolo stola prosti stolci, ober stolu elektricnoga zvonca lancek visi. Ob šesti vuri dojde vun Nikita, čistam oblečeni, jeden čas okolo se sglêdava i španciraj, po času pak pozvoni i zapuši na jeden cigarettin. Kad vidi da nišci ni dojde, počme kričati: Hê . . . Strahoviten glibuk glas ima. Ako niti zatim nišci ni dojde, serdito vudri na stol i opet kriçi: Hê . . . na . . .!

Sad dojde sluga, vu béli opravi, na glavi bêla kapica, vu ruki pak mali notes ima. To je jedini sluga vu kraljski palaçi, koj je doma rođeni crnogorec. Nešci bi misli, da od serditosti pojel ga bude kralj. Ali nê. Čistam sdobra mu reče par reçi i za pet minut već donese nekaj na veliki sreberni talci.

To je zajtrek, kava, puter i dvê jajci.

Badava je otac odvlečenih jadikoval i zval u pomoć; predobro poznatomu Dukoviću se nije nitko podufal na put stati. Istina, turska oblast je jedan odđiel albanskih soldatah poslala u potieru za Dukoviçi, ali kad je zapovednik toga odđiela saznal kako se stvar ima, vrtil se je skupa sa odđielom sputa natrag, očitujuć, da crnogorci na temelju svoga prastarog prava rade, a u tom vršenju njim se na put stajati nesme. Sada dakle otac officirah. Sarakov, navrbuje na hitroma jednu oboružanu hrpu zemljakah, za da za svoja dva sina na račun pobere obitelj Dukovića.

Ali kad je došel u crnu goru u kuću Dukovića u Boroslajovi, našel je samo još ogulena trupla svojih sinovah. Na galgah, podignutih pred velikimi vratii visele su ogulene kože obijuh, a dva-tri koraka dalje ležale su obodvie dievojke bez glavah, — i njim su odsekli glave za kaštigu, radi obitelji nanešenog špota svojim dievojkami nedostojnim ponašanjem.

Na plač i jadikovanje Sakarova došel je stari Duković sa svojimi sinovi te mu je rekel: »Odnosi obodvoja trupla i oplakuj svoje sinove! Oni su pali žrtvom svoje telesne pohlepnosti, pak su moju cielu obitelj

Po času mu novine doneseju i to marljivo počme čitati. Doklam gospodar na balkonu zajtrekova, još bolje paziju njegovi gardisti i ako što postoji pred palačom, stiha ga dalje pošleju odmah. Ob sedmi vuri vuzge si cigaru i nazat odide vu palaču.

Pred Nikito svaki crnogorec lahko i odmah dojde. Stranjski človek samu za tje-den dan, doklam sve zazvediju, odkud je, kaj oče i ali neima nikakvo hudo nakanenje prama kralju.

Svaki dan prepoldan ob jedenajsti vuri i na večer ob peti vuri na špancier se pelja. Kučija, ravno tak, kak i glavni varaš, kak čeli orsag čistam je mala. Kučija, kučis i konji svi skupa nikaj su ni vekši, kak je sam Nikita, takvi ekvipaš vu cirkusu je moči videti. Pred kučiju jeden mali ponji je zapreženi, kučis je gardist, sedalo ima naprē, zanjim pak je ravno tuliko mesta, da Nikita more komot sedeti. Kad se Nikita sede, kučijica jako sprasča i konjič žalostno sdihavajući počme voziti. Gardisti koji su predi pred palačom službo sversavali, sad kre kučije moraju bejžati. Razmi se da mali konjič čistam kratke korace dela i tak gardisti komot moreju smirum kre kučije ostati. Da je to malo smešno, to domači niti ni vpamet ni zemeju. Na putu staresti gli-boku se vklanjanju kralju, deca pak zijaju: živio! naš gospodar! Put je kratki, jerbo na kučiji neide dalje Nikita, kak do parlamenta ili pak do Mirko hercega. Svun kučije ima Nikita šest velikih automobilov. Na automobilu od svakoga kraja orsačka koruna stoji. Na ovih hodi kralj vu Antivari, Rjeku i Podgoricu. Prveša vremena, doklam je mir bil rad se vozil i vu Kattaro, obenis ni hodi ta.

Kraljica je već takodjer starovična, ali to moramu spoznati, da još i denes je naj lepša i naj fajneša vu čeli Montenegro. Viso-koga tela je, lasi su ji beli kak snēg, oči črne, kak lapor. Jako je spodobna k čeri, lepo taljanskoj kraljici.

Nikitov kip sveposud moči videti, nai-višepud s celom familium. Papirnati penez: takodjer njegov kip nosiju. Tēm penezom se bormeš niti vu Montenegro ni veseliju ljudi, vu Kattaro samu za pol čene je moči vun dati.

time obezčastili; ali koža ostane ovde, te će služiti svaka za pokrivalo svog aldova u lésu!

Nesretni otac je doduše se knezu po-tuzil i zahtieval strogu kaštigu obitelji Duković. Na to se je sastala sednica starestinah na viečanje, kojega zaključak je bil ov: »Boljar Duković je u pravu, te je samo vršil osvetu radi nanešenog obezčastjenja cijeloj obitelji!«

Ovo je bila posljednja grozna osveta crnogorca radi obezčastjenja žene. Mrdjutim za to ipak i danas postoji osveta za takov grieh, samo ne tako grozna; ali kugla iz pištolje otca ili brata obezčastjene, je krivicu sigurna, makar se za on hip i vugne skriva-jući se; ali jedan krat ipak, makar za godine, on dojde na prostor i u ruke svoje prognonitelja. Dapače se je već dogodilo, da kad obezčastjenoj obitelji nije bilo moguće doći izraven do krivca, su se vnuci jednih na vnukih drugih, za grieh svojih dieđovah krvavo osvietili, jer za takav grieh shedi, ne osobna, već obiteljska osveta, koja traje pak makar i na godine i na drugo i trefje kolieno, dok se neizvrši.

Em. Kollay.

Jesu koji tak proročiju, da Nikitovu kraljestvo nebude dugo trajalo. Puk je jako ni zadovoljen s bog Skutarja i smirom ho-diju buntari med pukom, koji buno delaju proti Nikiti. Jesu, koji tak misliju, da denes lelo nebude već Nikita kralj i gospodar Črne gore.

KAJ JE NOVOGA?

— **Srbski kralj se bude zahvalil.** Echo de Paris to piše, da Petar srbski kralj za kratko vrēme bude se zahvalil. Kraljskoga dvora jeden pouzdan činovnik nekoi dan je vu Genf došel i tam je jedno privatno villo pogodil za Petar kralja. Ovaj pouzdan činovnik sgovoril je, da kralj to nakanenje ima, da odmah kak se mir napravi, naje-denput se zahvali na kraljestvom i vu Švajcu se nastani gde je i predi živel, neg su ga za kralja zebraali.

— **Veliki ogenj vu Požonu.** Strahoviten ogenj je uništil Požonj varaša onoga fertala gde su židovi stanovali. V tork popoldan vuzgala se jedna hižicka i za kratko vrēme čele vulice su bile vu jednom plamnu. Sgorelo je devetdeset i osam hiž. Vu velikim vuhru nije bilo moči rayno nikaj za braniti. Siromaske ljudi s vun življenja nikaj su si ni mogli obraniti. Soldati i vatrogasci svi su vun zrukovali, ali sve je bilo zabada, niti jedna hiža je vu onim kraju ni ostala. Na jezero njih je bez krova i bez svake oprave ostalo. Varaš je moral škole zaprti, da su je za jeden čas tam nastanili. Milosrdni ljudi odmah su njim napomoč bili i koj je kaj premogel, taki je za siromake al-duval. Velike gospače njim vu kopicaj no-siju hranu, druge pak opravu, jerbo kaj velim čistam bez ničesa su ostali. Varaš sad za silu barake njim da postavi, da nevolj-nike tam nastaniju. Kvara računaju prēk pet milijun korun. Kralj kad je počul veliko nesreću, odmah je iz svoje domaće kase poslal dvajsti jezer korun. Beč varaš i Bu-dapešt deset-deset jezer korun. Prvi dan je skup došlo za prvo silo sedemdesetosem jezer korun. Jedna ženska stemi rēčmi je alduvala sto korun: To sem si na spreved spravljala, ali živim je sad to bolje potrebno! i stem je odisla bez tog, dabi bila povedala kak se zove. Vu Beču su odredili, da svaki hižni gospodar naj dvajsti korun alduje bog-om. Soldati još i denes dan i noć delaju, rusim i pospravljaju, takodjer paziju, da hitvalni ljudi, grabožnici nebi još onu pok-rali, kaj je ostalo. Im je malo ostalo, jerbo kaj su obranili, onu pak je deždj uništil i denes čistam goli i bosu hodiju od hiže, do hiže pomoč prosit. Bog nas obēvuj od takve nevolje.

— **Umorstvo.** Skinar Šandor anar-kišta, koj je grčkoga kralja doli strelil mi-nući pondeljek vmoril se je. Vu jednim ne-pazljivim vremenu, doli se je hitil iz drugoga stoka i odmah je vmural. Nije štel počekati zemeliskoga suda, koj bi ga itak na smrt bil odsudil. Još niti denes neznaju, da kakve vrsti človek je; ali je bulgarec, turčin ili grk ali pak pomēsani šterc. Marcijuša 18 ga je strelil kralja i morebiti da samu za par lēt budemo znali, da zakaj je moral tak tra-gično smrt podnesti.

— **Nesreća na željeznici.** Opet krvna nesreća se pripetila na braššoinškim kolod-voru. Jeden nesrećni željeznički težak Ambruš Jožef je ves kervavi ostal na gleizi. Jeden lokomotiv ga je tak nesrećno tresnul, da mu je prsa sdrobil i kolači obedve noge su

mu odrezali ober gleznja. Nesreća se po noći pripetila, ali nesrećnoga človeka kriča nije nišči čul. Nije nikomu falil, nije nitko spazil, da ga tak dugo ni vu službu. Vjuto je ga našel Tabšek Gjura težak, koj ga je štel vu špital odpeljati, ali više nije bilo potrebno, jerbo nesrećni človek vmural je. Još je ni pol leta minulo i to je već deveta smrtna nesreća na braššoinškim kolodvoru.

— **Dvęsto jezer korun na cirkvo.** Požgai Jožef pečuhski kanonik dvęsto jezer korun je dal na jedno cirkvo, koju vu Pe-čuhu moraju zidati i na Sv. Štefan kralja krstiti.

— **Umorstvo.** Vida Jožef nagbočkvi zemeljski gospon minući četrtke došel je vu Budapešt i kvartira si pogodil vu jedni gla-sovitni gostioni. Družini je zapovedal, da nesmeju ga bantuvati, jerbo truden je i po-čivati oče. Kad je drugi dan opoldan još nikakvoga glasa ni bilo čuti iz njegve sobe, počeli su ružiti, ali nišči se ni oglasil. Zatem su potri vrata i tam su našli obešenoga gospona. Hitro su po doktora poslali, ali i on je samu smrt mogel konstatirati. Nije ostavil nikakvo pismo, da s bog česa je štel ov svēt ostaviti.

— **Strahovitna smrt.** Još lani april meseca je Levavič Mihalj kišdedešdi stanov-nik na smrt strelil Cecarko Ferenca skim se je smirum služaval. Službena pisma su već sdavnja zaklučena i pospravljena, samu jeden starec se je potlam navēk tuguval za svojega sina, to pak je bil stari Cecarko Balaz. Da se starec malo vmirovni, na on dan, kad je sina sgubil odisel je Štridovar, da tam vu cirkvi Bogu se pomoli za svojega sgubljenoga sina. Samu za par vur su našli starca, koj je već onda mrtev bil. Boleča i tugujuća duša ga je svēta pospravila. Srčna uzma je zaklala žalostnoga srdca starca.

— **Kušš.** Farkaš Bēla honvédski kapi-tan vu Debrecinu se na svojim stanu zabav-ljal s gospodom. Tri pijani fiškahuški pomoć-niki su splazili po stēni do kapitanovih ob-lokov i počeli su ružiti.

— **Kaj je to za bedasto delo?** Pita od noćnih nepozvanih gostov Farkaš.

— **Kušš!** zakreči jeden nad oblok. Kapitan nije bil prelēni, prikapēt si je sablju i stem je išel na vulicu, da popita, što je to rekel: kušš! Nikita Gjura se je oglasil, da je on bil. Farkaš ga je odmah plusno! Sad su si tri šteli pograbit kapitana, ali on je sablju smeknul i tak vudril po glavi Nikitu, da je odmah skup opal i vu špital su ga morali spraviti.

— **Streljeni dečec.** Tajna krvoločnost se pripetila vu Erdőd obćini. Darabant Janoš gazde nepoznati počinitelji deset lēt staroga dečeca su mu strelili. Darabant i žena odisli su sdoma i samu deset lēt staroga dečeca su domaj ostavili. Kad su na večer dimo došli, sineka su mrtvoga našli pred vratu. Žandari išēju krvoloka.

— **Žandarska puška.** Med Kelen-föld i Budaörš kolodvori jeden žandar na kratko vrēme vu kupeju ostavil pušku. Na cugu je putuval jeden kanoner, koj je po-čel pregledavati pušku. Puška se znenada sprožila i jednoga težaka kuglja na smrt. Družoga pak jako na teškoma oranila. Pla-zēranoga človeka su vu špital odpeljali bran-itelji, kanonera pak je žandar odtiral vu kasarne i tam ga je soldački oblasti prēk dal. Opet jeden zrok, da s puškom nije smeti se igrati.

Gabona árak. — Ciená žitka.

mmázsa	l m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	20 00 —
Rozs elsőrendű	Hz	14 00 —
Árpa	Ječmen	12 50 —
Zab	Zob	17 10 —
Kukoricza	Kuruza suha	17 10 —
Fehér bab új	Grah beli	20 00 —
Sárga bab	» žuti	15 00 —
Vegyes bab	» zmésan	14 00 —
Kendermag	Konopljeno seme	20 00 —
Lenmag	Len	19 00 —
Tökmag	Koščice	26 00 —
Bükköny	Grahorka	14 00 —

Olcsó birtok!

Szlavoniában **Daruvár mellett** a vasuti állomástól 2 km., egy 350 holdas birtok **instrukcióval eladó**. A birtok árának csak a negyed része szükséges az átvételhez, a többi tetszés szerinti időre annuitásos törlesztéssel. **Nagyobb parcellákban is eladó.** Bővebbet **WIRTH BÉLA** tanítónál **Supljalipa, posta Končanica.**

621 2-3

BADACSONYI BOROK!

Saját termései jóminőségű borok

HEGEDÜS A. ELEK

föld- és szőlő birtokosnál.
Levéli megkeresések:
ZALACSNYBA, Zalamegye küldendők.

617 3-3

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rakóczi-utca híze broj 18. poleg Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu od najbolše vrsti

v a p n a.

Koji treba za zidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz najfalesu cienu. Koji treba cijeli vagon dobi vapno čisto fal. Tržim takaj razciepana suha bukova drva na vagu.

668 12-*

509 3-43

1878 óta! Mindenütt bevált, híres közkedvelt minden létező háziszert felülmul.

A valódi CENTIFOLIA-kenőcs (ezelőtt úgynevezett csodakenőcs)

EREJE ÉS HATÁSA:

Megakadályoz a megszűntet vérméregzést. Operációkat tesz feleslegessé. Használ szoptató nőknél, tejmegindításnál a emlő megkeményedése ellen. Orvanc a bármilyen elavult bántalmaknál, sebes és feltört lábaknál, sebeknél, dagadt láboknál, csontszáznál is, kard-, szűrt-, lőte-, vágott-, zúzott sebeknél, idegen testek eltávolítására, mint: üveg, szálka, por, serét, tüske stb. mindenféle daganatnál, felélynél, kénvénél, karbunkulónál, képződéseknél, spp így ráknál, továbbá féragnél vagy rohadásnál, menés által feltört lábaknál, bármely égési sebnél, elszagott testrészeknél, hosszú betegségeknek előforduló fölfekvésnél, nyakdaganatoknál, vérkelesknél, túlfolyásnál valamint kipálás ellen gyermekeknek stb. kiváló és biztos gyógyhatású.

Két dobozban kisebb rendeltetés nem lesz szállítva. Széküldés utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése ellenében. Két tégely ára K 2.66. Nagyobb rendelésnél jelentékeny árengedmény.

Budapesten kapható: **Török József** gyógyszerüzében s a legtöbb gyógyszerárban. Nagyban kapható **Thalmayer és Seitz, Hochmeister utódai és Radanovits Testvérek** drogeriákban Budapesten, valamint az ország minden gyógyszerárban. — A hol nincs lerakot, ott rendeljünk: **THIERRY A. Órangel-gyógyszertárból PREGRADA (Rohitsch-Sauerbrunn mellett).**

Jutányos áron eladunk 1200 hektoliter

urasági bort,

melyek az alább termelők pincéiben fekszenek s ott előzetes értesülésünk mellett mindenkor megtekinthető Koresmárosoknak kívánatra kölesönhordok.

500 hl. l. és A. Rauer, Beleca vasuti allomas Bedekovčina
250 hl. Ferd. Sladovic Sv. Ilija " " Var. Toplice
300 hl. Gróf Schimesing, Sektin " " Var. Toplice
200 hl. Gróf Erdödy Novimarf.

ALEX BREYER I SINOVI KRIŽEVCI.

Poleg jeftino cieno prodamo 1200 hektoliter

Vlastelinsko-vino

koje pri sledećim sgotovitelji leži u pivnici i tamo uz naše doglasivanje uvijek se može pogledati. Krčmarim na želju posudbalagvi.

500 hl. l. i A. Rauer, Beleca željeznička staciona Bedekovčina
250 hl. Ferd. Sladovic, Sv. Ilija " " Var. Toplice
300 hl. Gróf Schimesing, Sektin " " Var. Toplice
200 hl. Gróf Erdödy, Novimarf.

ALEX BREYER I SINOVI KRIŽEVCI.

R*WOLF
Magdeburg-Buckau
Magyarországi Képviselete:
Budapest, V., Báthory-utca 18
Szabad, túlhevített gőzű **LOKOMOBILOK**
Wolf eredeti szerkezete 10-800 lóerőig
Bármely gyártelep legelőnyösebb üzemgépe

688/jkv. 913. sz. **Árverési hirdetmény.**

Közhirre teszem, hogy a csáktornyai járáshoz és a viziszentgyörgyi körjegyzőséghez tartozó **Viziszentgyörgy, Gyümölcshegy, Gyümölcsfalva, Kismihályfalva és Nyirestalva községek**

vadászterületei

Viziszentgyörgyön 1913. évi június hó 10-én d. e. 9 órakor a körjegyzői irodában megtartandó nyilvános árverésen, folyó évi augusztus hó 1-től kezdődő 6 évre bérbe fognak adatni.

Az árverési feltételek a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Viziszentgyörgyön, 1913. május hó 20-án.

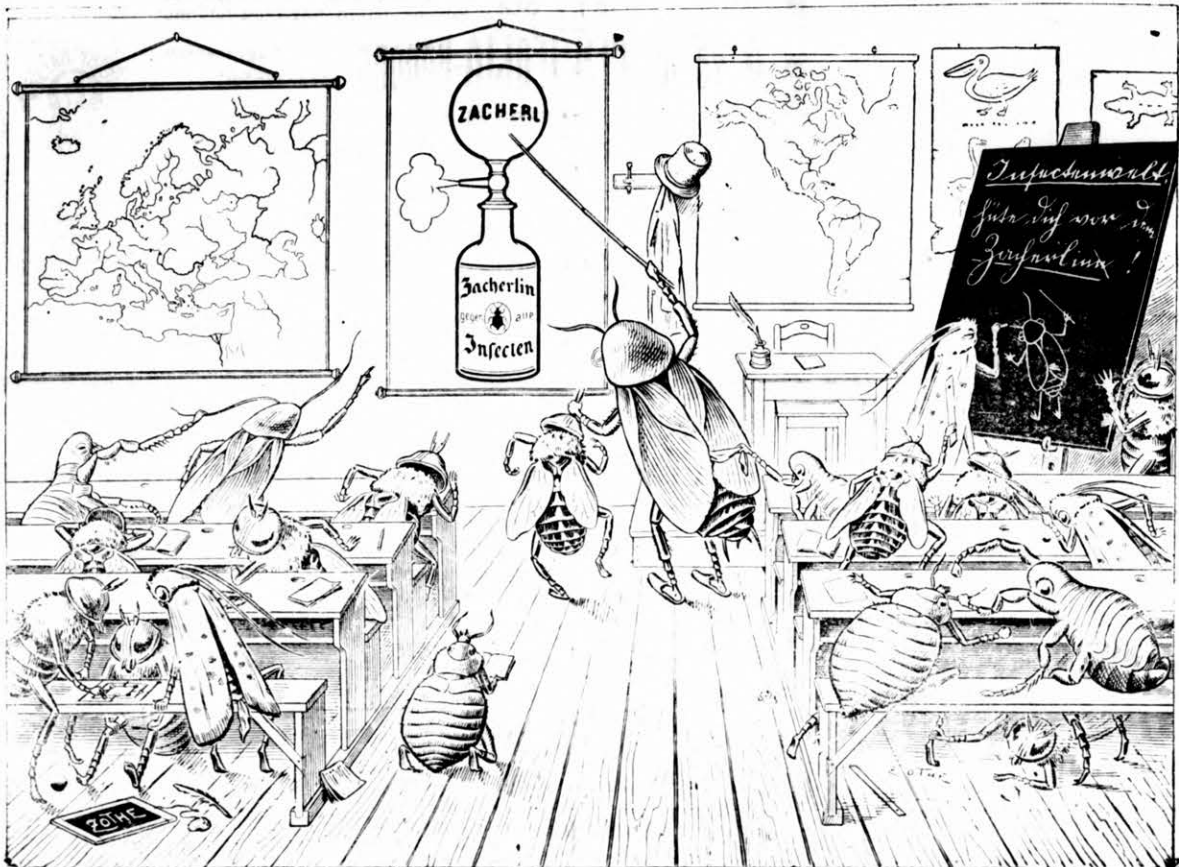
625 1-1

KÖRJEGYZŐ.

Balatonberény-fürdő Armuth-telepén

modern kényelemmel berendezett 100 szoba hónaponként tél-vagy egész szezonra rendkívül mérsékelt áron bérelhetők. Gyönyörű árnyas park. Étterem, kávéház, cukrázda. Olvasó és táncsterem. Kasino. Elsőrendű magyar és francia konyha. Étlap szerinti étkezés, vagy penzió rendszer. A déli és államasutak megállóhelye. Posta, távirda, telefon. A fürdők és kabinok használata díjtalan. Bővebb felvilágosítással és prospektussal készséggel szolgálnak a bérlok: **Sebess és Társa, Balatonberényben.**

625 3-6

Ennélfogva mindenkit, a ki valódi Zacherlint akar venni, nyomtatékosan, figyelmeztetünk, hogy utánzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljek a „Zacherlin” névre.

A tisztességes becsületes kereskedő éberem ügyel arra, hogy ha vevéje utólérhetetlen hatásánál fogva közismert „ZACHERLINT” kér, ne akaszno nyakába megtévesztő surrogatumot.

Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.

Csáktornyán a Rákóczi-utca 53. számú házban (a tanítóképző-intézet mellett) levő **ÜZLETHELYISÉG**, mely fűszerkereskedésnek vagy gabonabevásárlási helyiségnek igen alkalmas,

bérbeadó.

Bővebbet ugyanott.

**Az emberi kéz mint sérvkötő
SENSATIÓS TALÁLTMÁNY!**

Kérjen ingyen prospectust!

Zárt borítékban portómentesen küldi

POBBITZER SÉRVAMPULATORIUM

speciális orvosi rendelőintézet

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. Félémelet.

felsőleges ízű fehér vagy aransárga csemege mézet

5 kg-os csinos postadobozokban 10 K szállít bérmentve a

„MÉH” a magyar méhészek értékesítő szövetkezete, Budapest, Váci-ut 108 af. Szakkérdésekben díjtalan felvilágosítást!

Meghívás. Ó borok nagy választékban!

Kiváló új fajborok!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek Borértékesítő Részvénytársasága

Elnök: Nagyméltóságú Dr. KÁLLAY ZOLTÁN v. d. t. t. Hevesvárm. főispánja.
Igazgatóság székhelye: **GYÖNGYÖS**, (Fő-tér, Lubyház, Új bankpalota.)

Postafiók 1. sz. — Telefon 99. sz. — Sörgöncym: Visontamátra.

Ó 1908—1911. évjáratu és új fajborok. Hazánk legnagyobb termő hegyi oltvány szőlőtelepei: Pecsénye, csemege, szamorodni és aszu-borok. Beültetett terület 540 hold. Evi termés 12,000 hltr.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árbani, idejekorán való biztosítása céljából.

Borfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, furmint (Som), Hárslevelű, Muskát-Otonell, Chasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine, Kadarka, Otello, Oportó, Burgundi, Kabernet.

Zala-, Vas- és Somogy megyei képviselőt:

POLGÁR DAVID ÉS TÁRSA urak, Budapest, VII., Frangepán-u. 12.

Progress

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papirkereskedésében Csáktornyán